

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.

Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Preki sod in vislice.

Glasilo jugoslovanske socialnode-
mokratske stranke dan za dnevom
očita jugoslovanski demokrati stranki,
da je največja prijateljica prekega so-
da in vislic. Pravzaprav bi se morali
smejati temu. Ker pa vemo, da naše
mase kaj rade verjamejo take stvari,
hočemo nekoliko govoriti o tem po-
glavju.

Pred mesci so udrle nemške bolj-
ševiške tolpe, ki so se predvsem re-
krutirale iz brezposelnih Dunajčanov,
na Slovensko Koroško ter prodrle
skoro že na Štajersko. Oplenile in
opustošile so vse povsod, kamor so
prišle. In ravno te dni se ceni ta ško-
da, ki je ogromna. Nevarnost je bila,
da vdor tudi na Štajersko ter prično
tudi tu svoje uničevalno delo. Vsi pa
dobro vemo, da imamo na Spodnjem
Štajerskem še mnogo elementov, ki
komaj čakajo prilike, da bi se zvezali
s sovražniki našega naroda, naše dr-
žave. Ti elementi so podobni žrjavici,

ki naskrivoma tli, ki se pa razvname,
če pride veter. Kakšne posledice za
naše narodno gospodarstvo, za našo
državo bi imelo dejstvo, če bi prišle
te tolpe na Štajersko in eventuelno
tudi na Kranjsko in če bi se jim pri-
družile še mažarske komunistične
tolpe, ne moremo skoro opisati. Mi
menimo, da bi prav mnogo trpeli tudi
oni delavci, ki prisegajo na program
socialnodemokratske stranke, če bi ti
roparji uničili ves letošnji pridelek. In
če je vlada hotela še o pravem času
preprečiti, da bi se to ne zgodilo, je
morala poseči po vseh mogočih sred-
stvih. Na mejo vojaštvo — znotraj pa
red. Preki sod je popolnoma nedolžna
stvar, če je ljudstvo mirno. Boji se ga
le ona stranka, ki se vsled lastne
krivde, vsled lastnega hujskanja ne
more zanesti na svoje pristaše. Tako
je torej bilo pri nas.

Poglejmo pa zdaj v ona središča
edine in zveličavne religije vstajajočega
proletarijata, pogledajmo v Berlin, Bu-
dimpešto in na Dunaj. Takoj po

bankrotu vojne so si nemški in ma-
žarski socialni demokrati hoteli po-
lastiti vlado, kar se jim je tudi po-
srečilo. In vsakdo je pričakoval, da
bodo nastale zdaj prave države bo-
dočnosti. Toda kdor pogleda danes te
tri socialnodemokratske države, je pre-
pričan, da so ti stvorili vse prej nego
države. Že prve dni je prišlo do spora
in pretepa med socialnimi demokrati
samimi. V Berlinu, na Dunaju in v
Budimpešti so se vršile stvari, ki prav
nič ne odgovarjajo civilizaciji. Večinska
socialnodemokratska stranka v Nem-
čiji se je zbala za svoje prevladajoče
stališče in je — čujte!! — uvedla naj-
strožji preki sod. Nemški ljudski po-
verjenik za vojsko Noske je uvedel
najstrožje odredbe. Kogar so dobili na
cesti ali kjerkoli z orožjem v roki,
tega so na mestu justificirali. In po
tem prekem sodu, ki ga je razglasil
ugledni voditelj socialnodemokratske
stranke Noske, so po Berlinu in dru-
gih nemških mestih ljudje cepali kakor
muhe . . .

Strmiški.

Reminiscence.

(Konec.)

Vsi so morda tako mislili, kakor Cankar,
ni ga pa bilo, da bi odgrnil zagrinjalo in
razodel svetu vso to veličastno ljubezen revne
matere do svojega otroka.

In ko se mu je bila desetica, ki jo je
čuval kot svetinjo, zatrkjala pod mizo, jo je
iskal in iskal, kakor, da bi izgubil največji za-
klad, kakor bi bil ob mater samo in njeno lju-
bezen.

Tudi jaz sem bil kmalu ob srebrno dvaj-
setico. Zapravi sem jo bil, nepridiprav, v
družbi paglavcev. In to je, kar me je vedno
bolelo in mi ščipalo vest.

Ko sem bil stopil v vrvenje življenja, dobil
sem od matere pravo šmarno petico, dragoceno
rodbinsko relikvijo: „Moja mati so jo dobili
od starega očeta in mi jo dali v spomin, ko
sem prišla mlada nevesta na Strmico. Na, tukaj
jo imaš. Hrani jo, nosi jo zmiraj pri sebi, kot
svetinjo jo varuj. Obvarovala te bo vsega hu-
dega, koderkoli boš hodil po svetu. Pomni, da
bom s šmarno petico tudi jaz pri tebi, če tudi
me ne bo več tukaj.“

Od tedaj vedno nosim pri sebi materno
šmarno petico. Kadar jo pogledam, se spomnim
tudi na zapravljeno dvajsetico, spominjam se
pa tudi z neko pobožnostjo izgubljenega Cankar-
jeve desetice.

Ko sem bil dovršil gimnazijo, je Cankar
nekoč naletel na teto Anko, ki ga je zaprosila,
naj tudi o njej napiše kaj lepega: „Veste,
gospod Cankar, Vi ste res zlata duša.“ In na-
pisal je bil v „Slovenčevem“ podlistku „B'age
duše“, kjer ominja tudi gospoda F., kako mo-
gočno hodi po Ljubljani s cilindrom na glavi.
Tako sem tudi jaz prišel v „Cankarja“ in
sicer kar s pravim in polnim imenom, pa še s
cilindrom, ki ga pa takrat še sploh imel
nisem. Da, da, tudi vsčipniti je znal.

Cankarja sem silno rad prebiral. Ne samo
njegovih velikih umotvorov, vsako slikico, vsak
podlistek, ki ga je napisal, sem požiral, zraven
se pa seveda jezil, da ga ne berem več, saj
da ga itak ne razumen. Sanje, same sanje! Pa
niso mar ravno sanje najbližje resnici, po ka-
teri hrepeni srce! Branili smo se resnice, ker
jo nismo poznali. Danes vemo, da so bile sve
te sanje čista, bridka resnica. Da, resnica, ki
se je človek brani, pa vendar hrepeni po njej.
Branil seveda, ker mu očita vest, vendar ubra-
niti se je ne more.

In po vseh teh velikih sanjah se plete kot
zlata nit veličastna ljubezen do matere — tr-
pinke, zdaj personificirane v mater doloroso,
zdaj idealizirano v ubogo mater — domo-
vino.

Vi vsi, ki ste imeli bogate matere, ki so
lahko jemale, da so tem lažje dajale, ali mo-
rete pojmiti ljubezen matere, ki je dajala z
veliko ljubeznijo vse, ne da bi vedela, kje naj
vzame malo? Bogataš — palača, uboga udova

— vinar. Kdo je dal več? Kdo je bolj ljubil?
Domovina, stoletja teptana, od hude bolezn
komaj okrevana, po ljubezni svojih otrok vprav
rešena, od solca sv. bode komaj ogreta, ravno
zato tem grenkeje in sladkeje ljubljena, ker
ljubljena s — solzami!

Zopet trgajo meso s tvojega razbolelega
telesa. In mi, kri tvoje krvi, naj bi te zapustili
na tej zadnji križevi poti in ne ljubili te tem
gorkeje?

Velika, prosta si, mati Britanija, ponosni
tvoji sinovi. Veliko umetnikov si narodila, ki
so te opevali s — ponosom. Tiste mlo-
grenke, ob enem sladke ljubezni do tebe pa
niso mogli poznati.

O mati domovina! Bojim se prihoda tvoje
veličine, ker se bojim tvojega ponosa, ker s
ponosom bo izginila ljubezen. Prehitel si se, o
Cankar!

Bolj kot nekdanj trpi mati domovina. Iz
vsakega delca njenega izmučenega komaj
osvobojenega telesa utripljejo razboleli živci in
kličejo na pomaganje.

Šel si, ker si domneval, da te prosta, ve-
lika, svobodna in ponosna mati domovina ne
bo več potrebovala.

Prezgodaj si legel, ni bilo še dokončano
tvoje delo.

Genij tvoj, ki si učil ljubiti z grenkimi —
solzami, naj da nam doživeti, da bi mogli ljubiti
jo samo s — ponosom.

Maribor, na Vidov dan 1919.

In na Ogrskem. Ko se je pričel vzoru jugoslovanskih socialnih demokratov, Beli Kunu, stolček majati, je tudi razglasil kakor njegov bratec Noske — čujte!! — preki sod. Na Ogrskem niso samo streljali ljudi, marveč so jih tudi obežali. Pri tem pa še niso bili prav izbirčni. Toda takrat noben voditelj jugoslovanske socialne demokratične stranke ni vstal ter obsodil to počenje, preki sod in vislice, ki sta ju uvedla Bela Kun in Noske. In zakaj ne? Nato odgovarja v zelo vznešenih besedah pondeljki »Naprej«, ker »Gre danes za zmago proletarijata cele Evrope, gre danes za uničenje vsega onega, kar nima pravice do utemeljenega obstanka, kar nima ne po Kristovem ni ne po hudičevem nauku sposobnosti do nadaljnjega obstanka«. Da se torej uničijo in pomore vsi oni, ki se danes še ne morejo strinjati in sprijazniti z vladnim zistemom v Nemčiji, v Nemški Avstriji in na Mažarskem, sta dovoljena tudi — preki sod in vislice. Če si pa hoče naša mlada država zavarovati svoje meje pred roparji ter zjamčiti red v notranjščini, ne sme niti zagroziti s prekim sodom. To je torej socialno-demokratska logika!

Političen pregled.

Po novosadskem zletu. LDU. Novi Sad, 29. junija. Danes se je v Novem Sadu vršila svečana proslava prvega Vidovega dne v svobodi. Ob 8. zjutraj je bila v vojašnici kralja Petra vidovdanska služba božja, kateri so prisostvovali zastopniki najvišjih vojnih in političnih oblasti, mnogo kulturnih društev in sokolskih žup iz vseh krajev našega kraljestva in velika množica Sokolov in prebivalstva. Po službi božji je govoril narodni poslanec Biankini. V svojem vznesenem in navdušenem govoru je slikal trpljenje našega naroda ob času novega drugega Kosovega, ki ni trajalo samo en dan in ki nam ni uničilo samo ene vojske, marveč ki je izza balkanskih vojn do danes uničevalo najboljše sinove našega naroda. Navzlic temu korakamo z najboljšo nado v bodočnost in pozivljamo tudi one brate, ki še ječe pod tujim jarmom, naj hrabro vztrajajo, ker se bliža trenutek, ko se bomo vsi svobodni bratovsko objemali. — Ob 10. se je pričela saborska seja pod predsedstvom Jure Danukoviča. Predsednik je pozdravil zastopnike Njegovega Visočanstva regenta Aleksandra, vojvodo Mišiča, ministra prosvete Davidoviča, poslanika Kalino, zastopnike bratskih Rusov in vse druge. Za njim so govorili vojvoda Mišič, minister Davidovič, poslanik Kalina in voditelj stranke kadetov Rodičev, mnogokrat prekinjeni po burnem odobravanju. Potem je bila volitev saborskih odbornikov. Za predsednika so izvolili Gjuru Paukoviča, za podpredsednika dr. Lazara Cara in dr. Ivana Oražma, za tajnike M. Lukiča, A. Maloviča, dr. R. Fuchsa in Dušana Bogunoviča, za blagajnika Tošo Janjanina in Frana Sušnika. Nato se je prepirčalo načelno stališče Sokolstva proti vladi. — Sledil je slavnosten banket v čast gostov. — Ko so odseki izvršili svoje delo, se je izvajala vzorna javna telovadba. Zlasti so ugajale vaje slovenskih Sokolov na bradli, kakor tudi vaje in igre zagrebških Sokolov. Ob 20.30 je bil koncert

orkestra kraljeve garde in slavnostna predstava v srbskem narodnem gledališču na čast Sokolom in gostom. Drugi dan ob 7. zjutraj so odpotovali Sokoli in Sokolice v Subotico k javnim vajam. Ob 9. dopoldne se je na petrovaradinskem pokopališču darovala slovesna maša za nedolžne žrtve avstrijske vlade. B. Lovrič, učitelj veronauka vojaške kadetnice v Kamenici je imel svečan in navdušen govor.

Radikalna sprememba italijanske politike? Dunaj, 29. junija. Z ozirom na poročila o italijansko-avstrijski tajni konvenciji in z ozirom na razkritja o madžarsko-italijanskih pogajanjih lahko konstatiramo po vesteh iz absolutno verodostojnega vira, da se je z odstopom Orlanda in Sonnina radikalno izpremenila smer italijanske politike. Italija je mahoma opustila vsako podporo madžarsko-sovjetske vlade. Knez Borghese je odšel iz Budimpešte. Domneva se, da je nastala radikalna sprememba tudi v smernicah politike proti Nemški Avstriji in Jugoslaviji, ki so označene v pogodbi, sklenjeni meseca aprila.

Iztresenje pri Lahih. LDU. Trst, 29. junija. Milanski list »Il Secolo« objavlja daljše privatno poročilo iz Reke od 27. t. m., v katerem navaja, posebno glasom »Jutarnega Lista«, da je Jugoslavija sklenila razne trgovske dogovore z vsemi zavezniki in celo sovražnimi državami in našteva več takih slučajev. Da ni Italija, nadaljuje poročilo, dosegla obsežnejših dogovorov v tem pogledu z državo SHS, izhaja iz nevspešnega položaja Italije, ki je zaveznica Srbije in sovražnica drugih držav, ki sestavljajo Jugoslavijo. Ker pa je novo kraljestvo SHS, nadaljuje poročilo, sedaj dejanski že priznано po vseh vlastih in ker so vsi bistveni razlogi, ki so ovirali priznanje Jugoslavije, odpravljeni s sklepom mirovne konference, da bodo pri sanaciji vojnih stroškov in vojnih pogodb deležni vsi dediči bivše Avstro-Ogrske in ker nadalje priznanje novega kraljestva SHS ne prejudicira ureditvi meja ni smatrati za primernege odpor Italije proti formalnemu priznanju, ker se vsled tega odpora nahaja Italija v položaju, da ostane izven vsakega trgovskega dogovora, do čim jo vsi drugi, prijatelji in neprijatelji, prehitvajo na jugoslovanskem trgu, od katerega bo slednjič Italija definitivno izključena. Mar bo upanje, vprašuje poročilo, da bi docela izveden londonski pakt pretresel novo državno obliko Jugoslavije — kar se sicer ne bo nikdar zgodilo, ker se bo morala iskati in najti rešitev, ki bo morala vpoštevati dejanski, sedaj že priznani položaj — mar bo Italija s tem odškodovana za škodo, ki jo ima vsled tega, da ji je nemogoče sklepati dogovore, ki bi pospešili italijanski jzvoz in uvoz v državo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Slovinci in Slovenke!

Največje zanimanje in živahno delavnost oblasti kakor tudi zasebne dobrodelnosti tvori skrbstvo za ubožne vojne pohabljenec in svojece onih, ki so padli v vojni.

V Sloveniji imamo okrog 50.000 vojnih poškodovancev in še več sirot in vdov, ki obkokujejo svoje drage, ki so ostali na bojnem polju.

Dokler se potom parlamenta ne rešijo novi zakoni o vojaški preskrbovalnosti, ne morejo pristojne oblasti poljubno prezreti sedaj še obstoječih, toda času neprimernih zakonov.

Kaj pa naj začne za delo popolnoma nezmožen, oženjen invalid z 90 K na mesec; kako naj izhaja vojakova vdova, ki ima pet nepreskrbljenih otrok z le 29 K pokojnine na mesec?

Dolžnost nas vseh je, da te nedostatke nemudoma odstranimo, da omilimo bedo vojnih žrtev; oni, ki so v vojni toliko pretrpeli, opravljeno pričakujejo naše pomoči.

Zato prosim vsa županstva, župne urade, šolska vodstva, društva in korporacije, da v praznovanje Vidovega dne prirede sporazumno v vseh mestih, trgih in občinah Slovenije dne 6. julija 1919

Cvetlični dan

v prid vojnim invalidom, vdovam in sirotam padlih ali umrlih vojakov.

Pomagajmo in dajmo toliko, kolikor moremo. Z veseljem podpirajmo tiste reveže, ki so v največji bedi, ki jih muči lakota in trpljenje, ki že skoraj obupavajo.

Slovinci in Slovenke! V teh težkih časih, ki so se nam vsilili proti naši volji, pokažimo smisel za skupnost, spolnimo pravo ljubezen do bližnjega, da olajšamo gorje, katero je povzročila svetovna vojna.

Kar storimo vojnim pohabljenec in svojim padlim, je le skromen znak hvaležnosti, katero jim dolgujemo.

Skrbel bom za to, da se bodo vsa darila porazdelila med najpotrebnejše.

Organizacijo cvetličnega dneva po posameznih krajih prepustim županstvom, župnim uradom in šolskim vodstvom; vsa društva in korporacije prosim, da pri tem sodelujejo. Nabiralci denarja naj imajo legitimacije, da se izključi vsaka zloraba. Prosim, da se pošlje nabrani denar podpisanemu poverjeništvu v Ljubljani.

Uspeh bo objavljen v vseh dnevnikih. V Ljubljani, dne 30. junija 1919.

Deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvu za socialno skrb.

Poverjenik: Prepeluh m. p.

Dnevne novice.

Osebnost. Deželna vlada je imenovala g. dr. Benjamina Ipavica zdravniškim vodjem ženskega zdravilišča pri državnih toplicah v Dobrni pri Celju.

Dosedanji naslov »Vojno dopolnilno poveljstvo Maribor« se je spremenil v »XLIV. Mariborska pukovska okružna komanda«.

»Eine Schweinerei« imenuje »Marburgerica« to, da se je pred nekaj dnevi o poldanskem času na Glavnem trgu pometalo, dasi so takrat bile samo 4 prodajalke na trgu in še te so imele svoje blago pokrito. Seveda, dokler je bilo mesto v nemških rokah, je bilo vse v redu, čeprav so meščani morali večkrat požirati debeli prah. — Pa saj vemo, kam pes taco molit!

Nemštvo se poslavlja od Maribora. Minolo soboto je zaključila »Haushaltungsschule« svoje šolsko leto. Pri tej priliki je imela voditeljica zavoda Sieberer na učenke nagovor, v katerem je vzela slovo od nemškega Maribora. Rekla je med drugim: »Bescheiden war der Anfang unserer Anstalt, bevor nicht genügend Kapital für den Bau des Hauses gesammelt war. Die Sparkasse in Marburg hat im Jahre 1898 aus Anlass des 50jährigen Jubiläums unseres verstorbenen Kaisers 50.000 K gespendet. Dies und die Opferwilligkeit deutscher Hausfrauen hat unser Heim die Entstehung zu verdanken... Unser Heim, das auf Grund des Opfermutes deutscher Hausfrauen gebaut ist, müssen wir jetzt dem überlassen, der das Deutschtum am meisten hasst«. — Dvorana, kjer se je to vršilo, je bila okrašena z venci iz hrastovega listja in z vpletenimi frankfurtskimi traki. Na steni je visel napis: »Wirf in den Brunnen, wo du trankest, keinen Stein, Sag übles dem nicht nach, bei dem du kehrest ein«. Krasen nauk, katerega priporočamo našim Nemcem. Pri nas so se napili in najedli, obogateli, zato naj ne mečejo v nas kamenja in naj o nas ne govorijo slabo.

Kako sodi koroški Nemec o jugoslovanih na Koroškem. Dobili smo v roke pismo, ki ga je pisal neki koroški Nemec iz R. na Koroškem svojim starišem v Gradcu. Pismo slove: Dragi starši! Ker se s poštnega urada št. 3 v Celovcu zopet morejo odpišljati pisma, vam moram takoj sporočiti, da sem jaz in moja rodbina zdravi. Vhod jugoslovancev se je izvršil v redu in se pri nas na desnem bregu ni niti pustošilo niti ropalo. Mimoidoče vojaštvo brezhibno disciplinirano in se tu še nikomur

ni zgodilo nič krivičnega. Jaz sem tudi mirno doma ostal. Le nemškoavstrijska „Volkswehr“, ta roparska druhal, je pustošila in kradla dovoli po deželi, tako, da smo prebili zelo mnogo strahu pred to druhaljo. Zdaj imamo že svojo jugoslovansko orožniško postajo tu, zelo ljube in dostojne orožnike, tako da smo zdaj zopet vsi na varnem. V par dneh, kakor hitro bo železniški most gotov, dobimo zopet dovolj živil. Hvala Bogu, da bo kmalu bolje. O preganjanju Nemcev ni govora. Vsakogar, ki politično ne nastopa, puste popolnoma na miru, tako da sem zazdaj v R. popolnoma zadovoljen. Moja kupčija gre pač nekoliko slabo, toda vendar se živi. Iz Celovca je zbežalo okoli 8000 ljudi. Ti so bili v resnici neumni. Zdaj lahko ti ljudje na Zgornjem Koroškem spe pod milim nebom in še bolj stradajo. V Feldkirchnu je stal gušas že K 50.— Ali si morete to predstavljati. Vrt in polje rasteta dobro. Prihodnjič več Poljublja Vam roke Vaš sin E.

Madjaron Tkalec v naših rokah. Naše vojaštvo je vjelo, kakor poroča „Murska Straža“, znanega prekmurskega renegata nadporočnika Tkaleca, ki je dolgo časa teroriziral naše ljudstvo v Prekmurju, Medžimurju ter ga silil, da bi se pokorilo Madžarom. Ko so boljševiki zavladali v Pešti, se jim je pridružil, vendar pa jim ni ostal dolgo zvest. Vzel je nekaj tisočakov in jo pihnil preko meje, kjer so ga zajeli jugoslovanski vojaki. Tkalec imajo sedaj zaprtega v Mariboru.

Zelo važno za častnike itd. posebno rezervne. Vsi častniki itd., ki so vložili prošnjo za sprejem v skupno vojsko kraljestva SHS naj v smislu naknadno došlega povelja vojnega ministrstva nemudoma vpošljejo podatke pristojnosti (domovinske pravice, zavičajnost), navesti treba: mesto (kraj), okraj in dežela. Ti podatki morajo biti analogno že poslanim prošnjam potrjeni od dveh prič, kateri podpisi morajo biti overovljeni ali dokumentarično (potom občine itd., domovnica ali prepis iste ali potrdilo) dokazani. Opozarja se, da prošnje onih prosilcev, ki teh podatkov ne vpošljejo, ne bodo upoštevane. Ker je zadeva zelo nujna in v interesu vsakega posameznika naj se podatki vpošljejo do 8. julija t. l. adjutanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani (kazina).

Francoski tetaj. Začetniki za francoščino se naj oglase v trgovini g. Weixl. Ker se v prometu ta svetovni jezik zelo upošteva, se pričakuje obilo udeležencev. Pouk je zvečer od 19.—20. Knjige se dobe v isti trgovini.

Studenci. Do 5. t. m. se morajo v občinskem uradu zglasti vsi odstavljeni javni uslužbenci in vse one osebe nemške in madžarske narodnosti, ki so si v zadnjih 30 letih ali same ali pa po svojih prednikih pridobile domovinsko pravico v kajikod občini kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sicer pa se opozarja na razglase, nabite na občinskih tablah.

Nove poštne pristojbine so v veljavi od 1. julija 1919 in sicer stanejo v inozemstvu, v prometu z Nemško Avstrijo in Čehoslovaško pisma za vsakih 20 gr. ali del te teže 30 vin. Teža pisem je neomejena. Zalepke 30 vin. Dopisnice, uradne ali privatne izdaje 15 vin., dopisnice z odgovorom, izdane po poštni upravi z vtisnjeno znamko stanejo 30 vin. Za tiskovine, katere smejo tehtati do 2 kg je plačati za vsakih 50 gr. ali del te teže 5 vin, najmanj pa 10 vin. Pristojbine za blagovne vzorce so do 160 gr. 15 vin., preko 100 do 200 gr. 30 vin., preko 200 do 350 gr. 45 vin. Od poslovnih papirjev (skrajna teža 2 kg) se plača do 200 gr. 30 vin. in preko 200 gr. za vsakih 100 gr. ozir. del te teže 15 vin. več. Ista pristojbina velja za skupno zavite tiskovine, blagovne vzorce in poslovne papirje (mešane pošiljke), tudi če je v njih samo tiskovina in blagovni vzorec. Teža teh pošiljk ne sme presegati 2 kg, priložen blagovni vzorec ne sme imeti čez 350 gr. Pristojbina za priporočanje znaša 60 vin., za povratnico 60 vin., za poizvednice (reklamacije) tudi 60 vin. Za vrednostna pisma je plačati isto pristojbino kot za prip. pismo iste teže poleg te pa še vrednostno pristojbino katera znaša do 100 kron 25 vin., preko 100 do 500 kron 50

vin. preko 500 do 1000 kron 1 krono a preko 1000 kron za vsakih 1000 kron ozir. del te vrednosti še po 20 vin. Za v kraje, kjer se vrednostna pisma dostavljajo na dom, je plačati še 20 vin. dostavnine do 1000 kron označene vrednosti in za vsakih nadaljnjih 1000 kron po 10 vin. več; v ostale kraje pa 10 vin. obvestilne pristojbine. Poštna uprava sprejema vredn. pisma le v zaprti obliki. Za pakete znaša pristojbina do 5 kg K 1.50, a za vsak nadaljnji kg po 60 vin. več. Najvišja dopustna teža znaša 20 kg. Za ločenko (Sperrgut) je plačati še posebej 50% težne pristojbine. Za paket z označeno vrednostjo se plača razen težne pristojbine še vrednostna pristojbina kot pri vrednostnih pismih. Za pakete, ki gredo v kraj, kjer se isti dostavljajo na dom, je plačati še 1 krono dostavnine, ako pa presega naznačena vrednost 1000 K, znaša ta dostavnina za vsakih nadaljnjih 1000 K še po 10 vin. več; za pakete v ostale kraje pa je plačati 10 vin. obvestilne pristojbine. Za pošiljke, ki so obremenjene s povzajem, je plačati razen drugih pristojbin še 20 vin. povzetnine. Nakazniška pristojbina iznaša: do 25 kron 25 vin. od 25 do 50 kron 50 vin., od 50 do 100 kron 60 vin., od 100 do 200 kron 70 vin., od 200 do 300 kron 80 vin., od 300 do 400 kron 90 vin., itd. za vsakih nadaljnjih 100 kron še po 10 vin. več. Za poštne nak. v kraje, kjer se iste z denarjem dostavljajo, je plačati še 10 vin. izplačilne pristojbine. Ekspresne pristojbine znašajo: za pisemske pošiljke, vrednostna pisma in nakaznice po 1 krono, za pakete K 2.50. Vse pristojbine je plačati že pri predaji. Za inozemstvo (izvzemši Nemško Avstrijo in Čehoslov.) veljajo še stare pristojbine.

Amerikanska pomoč. Izdaja poboljškov se vrši v Elizabetni cesti št. 14, za bele izkaze v petek predpoldne, za rumene v petek popoldne, za rdeče v soboto predpoldne in za zelene v soboto popoldne in sicer dopoldne med 9. in 11. uro in popoldne med 15. in 17. uro. V prihodnjem tednu so beli in rumeni v petek popoldne, rdeči in zeleni pa v soboto popoldne.

Izpred sodišča.

Iz porotne dvorane.

V pondeljek, dne 30. junija.

Dva nevarna vlomilca.

(Dalje).

Obtoženec pri drugi današnji razpravi, pekovski pomočnik Jožef Likavec, je star komaj 24 let, pa je bil zaradi tatvine že trikrat kaznovan, zadnjič od divizijskega sodišča v Gradcu meseca septembra 1918 na dve leti težke ječe. Te kazni pa ni prestal, ker so ga pri preobratu meseca novembra lanskega leta izpustili iz ječe. Vrnil se je v svoj rojstni kraj Maribor in je pohajkoval brez dela okrog. Ker mu ni bilo za pošteno delo, pač pa je hotel dobro živeti, si je skušal pridobiti sredstva za življenje s tatvinami, ki jih je izvršil na prav drzen način.

Dne 6. ali 7. januarja 1919 je popival z nekim Ludovikom Piršem, Karlom Škofom, in še enim neznanim fantom in so sklenili, vlomiti v trgovino Adolfa Bezjaka na oglu Glavnega trga in Stolne ulice. Ker meji ta trgovina na pekarno Marije Zinauer, so določili, da bodo v podzemeljskih prostorih te pekarnice predrl zid in si tako napravili vhod v trgovino. Likavec je bil določen, da si natančno ogleda prostore, da lahko izvrše vlom brez ovir. Dali so mu za to že 200 K naprej in plačali pijačo. Še isti dan se je podal Likavec k Mariji Zinauer, se izdal za pekovskega mojstra in rekel, da bi si rad ogledal pekarijo. Peljala ga je tudi v prostore pod zemljo in Likavec se je prepiral, da je tam vse prazno in se ne dela. Potem je šel zopet v sobo Marije Zinauer in je tam v pričo nje, ne da bi ona opazila, ukradel zlato žensko uro in denarnico dekle Alojzije Muster.

Likavec je potem poročal o svojih opazovanjih v Zinauerjevi pekarni tatinskim tovarišem, ki so se dogovorili, da se prihodnjo noč ob dveh zjutraj snidejo v Stolni ulici in

izvrše tatvino. Sešli so se po dogovoru in Likavec je moral stražiti, oni trije pa so zlezli v Zinauerjevo pekarijo, prebili zid in se splazili v Bezjakovo trgovino, kjer so ukradli okrog 188 m svile, 120 svilenih bluz, 25 črnih bluz, 20 svilenih spodnjih kril, 40 svilenih kril in različnega drugega perila v vrednosti 32.890 K. Iz ročne blagajne so ukradli 105 K, veliko železno blagajno, v kateri je bilo 20.000 K gotovine, so navrtali, a je niso mogli odpreti.

Kam so tatovi spravili ukradeno blago, ni jasno. Zdi se, da so imeli zelo zanesljive »boljše« odjemalce. Likavec trdi, da so njegovi tovariši razprodali vse blago v Kamnici, kar pa najbrž ni resnično, ker so bile orožniške poizvedbe v Kamnici brezuspešne in ni verjetno, da se o razprodaji tako velike množine svilenega blaga ne bi nič zvedelo.

Ker se Likavcu takrat ni dalo dokazati, da se je udeležil vloma pri Bezjaku, je bil čez deset dni izpuščen iz zapor. Prostost je porabil za to, da je pri Mariji Šparovec na Koroški cesti, kjer je njegov brat pek, 15. marca vlomil v zaklenjeno sobo in ukradel različne reči v vrednosti 483 K.

Jožef Likavec vse te tatvine prizna. Potrotniki so ga soglasno spoznali za krivega in obsojen je bil na pet let težke ječe, običajno poostrene.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Jugoslavija in Italija.

New-York, 1. julija 1919. Dunajski koresp. urad poroča, da smatrajo aliranci položaj vsled italijansko-jugoslovanskega napetja za zelo pomisleka vreden. Boje se izbruha sovražnosti med Italijo in Jugoslavijo. (Op. ured.: Strahovič)

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Pariz, 1. julija 1919. V dosedaj neobjavljenih delih mirovne pogodbe bo morala Nemška Avstrija število svoje armade bistveno znižati. Bodoča armada Nemške Avstrije bo morala biti po določilih pogodbe za dve tretjini manjša nego armade slovanskih držav.

Stavka železničarjev v Nemčiji plačana z ogrskim denarjem.

Berolin, 1. julija 1919. Javna tajnost je, da je bila stavka železničarjev plačana z ogrskim denarjem.

Bratska ljubezen.

Dunaj, 1. julija 1919. (DunkU.) Ogrsko poslanstvo, kakor tudi italijanska vojaška misija izjavljajo, kakor pravijo današnji dunajski listi, da so neutemeljena poročila o justifikacijah v masah. (Op. ur. Tega nihče ni trdil, ampak obešali so jih pa vezdarle.)

Angleški kralj Masaryku.

Praga, 1. julija 1919. Angleški kralj je poslal predsedniku češkoslovaške republike Masaryku brzojavko, v kateri pravi med drugim: Trdne prijateljske zveze so v preteklosti vezale staro češko kraljestvo z mojimi predhodniki, in veseli me, da je zopet britanski zastopnik v Pragi. Prepričan sem, da bodo spomin na stare čase in intimni odnosi, ki jih je ustvarila vojna, ustvarile trajno prijateljstvo med najinima državama.

Anglija in Viljem.

Pariz, 1. julija 1919. Lloyd George pravi, da obstoji Anglija na podlagi pogodbe na vsak način na tem, da se nemški cesar izroči Lord Herthworth je v zbornici sporečil, da so se pričela pogajanja s holandsko vlado glede izročitve bivšega cesarja.

Zborovanje komunistov na Dunaju.

Dunaj, 30. junija 1919. Ob šestih zvečer se je vršilo naznanjeno zborovanje komunistov pred magistratom. Govorilo je več komunističnih voditeljev, med temi Koritschner in Melcher. Zahtevali so v svojih govorih, naj se razglasi sovjetska diktatura. Neki sklep zahteva, naj neglede na zakonodajstvo državna konferenca delavskih svetov razglasi sovjetsko republiko. O tem velik del zborovalcev ni glasoval. Nato so poslali odposlance v parlament k državni konferenci z naročilom, naj vprašajo državno konferenco, kdaj nameravajo delavski sveti Nemške Avstrije uvesti sovjetsko diktaturo. Tega zborovanja se je udeležilo komaj 1500 oseb.

Ukradena zapuščina črnogorskega princa Mirko.

Dunaj, 30. junija. Pred divizijskem sodišču je bil danes obsojen mizarški pomočnik Janez Karmaczuk na 2 leti težke ječe, ker je 7. avgusta l. l. ukradel iz magacina špediterja Morica Lederer vso zapuščino na Dunaju umrlega črnogorskega princa Mirko.

Potopitev nemškega brodovja.

Berolin, 30. junija 1919. S švicarske meje brzojavljajo: »Daily News« poročajo: Število žrtev pri potopitvi nemškega vojnega brodovja znaša skoro 400. Mnogo moštva je priplavalo na Orknejske otoke in so se tam skrili. Trupla mornarjev, ki so jih našli, so pokopali z vojaškimi častmi.

Viljema so hoteli odpeljati.

Berolin, 30. junija. Iz Bazelja poročajo: Kakor poroča »Morning Post«, se vrše v Amerongen velike priprave, da rešijo bivšega cesarja Viljema pred izročitvijo. Komplot nemških častnikov se je odločil, cesarja odpeljati. Proti temu bodo vse potrebno podvzeli.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

St. Germain, 30. junija 1919. Kakor poroča »Temps«, je svet četvorice včeraj v svoji zadnji seji, predno se je razšel, sklenil odločbe o uradni in gospodarskih klavzulah, ki naj se sprejmejo v avstrijsko mirovno pogodbo. Od jutri ponedeljka nadalje se bo svet deseterice, ki se je pred tremi meseci umaknil svetu četvorice, zopet sestel.

Učenca

sprejme trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki J. o. s. p. Šerec, Maribor, Tegethoffova cesta 57. 3-1

Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!

Mladega

trgovsk. pomočnika
ki bi bil sposoben tudi za potovanje, išče

M. SAMIDA & KO.

import — eksport

Maribor, Stolni trg št. 3

(Ponudbe z navedbo plače).

2-1

Dramatično društvo v Mariboru.**Mestno gledališče.**

V sredo, 2. julija 1919.

Gostovanje članov ljubljanskega narodnega gledališča pod vodstvom upravitelja drame g. Hinka Nučiča.

STRAHOVI

Družinska drama v treh dejanjih. Spisal Henrik Ibsen. Režiser Hinko Nučič.

O S E B E:

Gospa Helena Alvingova, vdova
stotnika in komornika Alvinga . . . Berta Bukšekova
Osvald Alving, njen sin . . . Hinko Nučič
Pastor Manders . . . Valo Bratina
Mizar Engstrand . . . Alojzij Prek
Regina Engstrand, vzgojena v hiši
ge. Alvingove . . . Polonica Juvanova
Pozorišče na posestvu ge. Alvingove ob velikem zalivu v zapadni Norveški.

ODMOR PO II. DEJANJU

V četrtek, 3. julija zvečer ob 20.: Drugo gostovanje: »Za hčer«. — »Amnestija«.

Blagajna se odpre ob 19. Začetek ob 20. Konec po 22.

Inserati v našem listu
imajo največji uspeh!

Drago Vam plačam

lepo, suho

lipovo cvetje

zbirajte ga in javite, kako množino ga imate! Vreče Vam pošljem in prevzamem blago proti povzetju! 6-3

Vinko Vabič, žalec pri Celju.

Ponudbe trgovcev prosim le z navedbo cen!

Albert Bobek ml.

pohištveno in stavbeno mizarstvo ter zaloga krst

Maribor, Tržaška cesta št. 26

(poleg gostilne »Pri mestu Trst«).

3-2

Zdravilišče Rogaška Slatina

(poprej Rohitsch-Sauerbrunn)

Začetek zdraviliške sezone 15. maja 1919. Vsi zdraviliški pripomočki na razpolago. Živila so preskrbljena. Prospekte razpošilja in na vprašanja odgovarja Ravnateljstvo državnega zdravilišča »Rogaška Slatina«.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na kajžice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davki plača banka sama. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in prednaje lna »vrednostne« papirje in blago. Izvršuje borska naročila najkulantnije.

Bučno olje
Schichtovo milo
Krušno moko
Polenta moko
Pšenične otrobe
Žveplo za vinograde
Kava

vse po najnižji ceni

10-6

I. Sirk, Maribor

Glavni trg.

Mariborska svetlolikarna in
apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snazenje in likanje perila v 5-8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spaln in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapčanega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor

Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Caniki zastoj!